

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 11CoP/89/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1211209807
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 10. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Štrignerová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2013:1211209807.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

11CoP 89/2013-518

IČS: 1211209807

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Štrignerovej a členov senátu JUDr. Bianky Gelačikovej a JUDr. Blanky Podmajerskej, vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: C. K. L., X.. XX.XX.XXXX, dieťa rodičov: matka - H.. E. L., V. L. G. XXXX/XX, A. J. G., V..Č.. L. C.V. X/C, L. a otec - H.. K. L., L. P. XX, Pezinok, za účasti Okresnej prokuratúry Bratislava IV, Saratovská 1/A, Bratislava, o návrhu matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti otca a o návrhu otca na zverenie maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov a o zníženie výživného, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 17.12.2012, č.k.25P/79/2011-453 , jednohlasne (pomerom hlasov 3:0) takto

r o z h o d o l :

Rozsudok súdu prvého stupňa sa v napadnutej časti **p o t v r d z u j e**.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

V napadnutom rozhodnutí súd prvého stupňa :

- zvýšil vyživovaciu povinnosť otca na maloletú C. K. L., X.. XX.XX.XXXX zo sumy X.XXX,-Sk (XX,XX euro) na sumu XXX euro, ktorú uložil otcovi platiť k rukám matky maloletej, vždy do 8-ho dňa v mesiaci, počínajúc dňom 01.01.2011,
- ročné výživné za obdobie od 01.01.2011 do 17.12.2012 vo výške X.XXX euro otcovi uložil zaplatiť do 3 dní od právoplatnosti rozsudku k rukám matky maloletej,
- deklaroval, že otcovi do ročného výživného započítal sumu XXX euro,
- zamietol návrh otca na zverenie maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov a o zníženie výživného,

- zmenil rozsudok Okresného súdu Bratislava II, č.k. 13C 284/2005-38 zo dňa 02.11.2006, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 15.12.2006, a to v časti výšky výživného pre maloletú C. K.,

- určil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Rozhodnutie právne odôvodnil § 62 ods.1,2, § 75 ods.1, § 78 ods.1 Zákona o rodine, kedy mal na základe vykonaného dokazovania preukázané, že naposledy bolo o výživnom pre maloletú C. K. rozhodnuté v decembri 2006, t.j. pred 6 rokmi (v čase posledného rozhodnutia bola maloletá vo veku 3,5 roka a začala navštevovať materskú školu). V súčasnosti je vo veku 9 rokov, navštevuje 4. triedu základnej školy a pomery na jej strane sa výrazným spôsobom zmenili v súvislosti s vyšším vekom, ale najmä v súvislosti s nárastom jej výdavkov súvisiacich so školou a školskými aktivitami, záujmovými krúžkami, ako aj so zdravotným stavom. Všetky výdavky maloletej preukázané v konaní matkou (výdavky za stravu, zdravotnú starostlivosť, školské potreby, záujmové činnosti) mal za opodstatnené a nevyhnutné pre riadny všestranný vývoj maloletej. Súd prvého stupňa posúdil návrh matky na zvýšenie výživného ako dôvodný a mal za to, že výška určeného výživného je primeraná a zodpovedajúca jednak potrebám maloletej, ako aj majetkovým pomerom oboch rodičov, ich schopnostiam a možnostiam.

Na tvrdenie otca o nie dobrých majetkových pomeroch na jeho strane neprihliadol poukazujúc na to, že otec je vlastníkom bytu, pozemku, obchodného priestoru, ako aj iných hnutelných vecí vyššej hodnoty - majetkové pomery otca mal za dostatočné na to, aby výživné v určenej výške platil. Otec maloletej je navyše podnikateľom, pôvodne podnikajúcim na základe živnosti a neskôr od roku 2010 ako jediný konateľ a spoločník v spoločnosti L. R..K..S.. Z daňových priznaní otca ako fyzickej osoby ako aj zo spoločnosti s ručením obmedzeným síce vyplynulo, že príjmy otca resp. spoločnosti sú nízke, prípadne minimálne, súd prvého stupňa však pri hodnotení možností a schopností otca dospel k záveru, že je schopný výživné v určenej výške platiť. Celé podnikanie otca mal za značne neprehľadné, nakoľko otec majetok zo živnosti previedol na spoločnosť s ručením obmedzeným, čoho príkladom je to, že ako podnikateľ - živnostník si zakúpil na živnosť auto značky H. M. (ktoré splácal v splátkach po X.XXX euro mesačne za situácie, keď na výživu maloletej nepravidelne prispieval sumou XX euro mesačne), pričom následne auto previedol na svoju spoločnosť s ručením obmedzeným, kde ho predal a vyplatil dlh rodine. Súd prvého stupňa tiež považoval zamestnanie sa otca vo svojej spoločnosti za minimálnu mzdu za účelové so snahou javiť sa ako človek s najnižšími príjmami. Za ťažko uveriteľné mal i to, že spoločnosť otca už 2 roky nemá žiadne príjmy, pričom podľa jeho tvrdenia v období, kedy podnikal na základe živnosti, mal v rokoch 2008 a 2009 príjmy slušné. Otec je vysokoškolsky vzdelaný človek a nepreukázal, že by mal také zdravotné problémy, ktoré by mu bránili pracovať čo znamená, že je plne schopný na výživu maloletej prispievať určeným výživným. Z uvedených dôvodov mal súd prvého stupňa návrh otca na zníženie výživného za nedôvodný.

Pri posudzovaní návrhu otca na zverenie maloletej C. K. do striedavej osobnej starostlivosti súd prvého stupňa v rámci dokazovania vykonal primeraný pohovor s maloletou prostredníctvom kolízneho opatrovníka, z ktorého vyplynul nesúhlas maloletej s touto formou starostlivosti. Prihliadajúc i na rozsah styku otca s maloletou (iba občasné stretávanie sa) posúdil návrh otca na zverenie maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti za nedôvodný. V tejto súvislosti apeloval na otca, aby prejavoval väčší záujem o dieťa, v tomto smere kooperoval s matkou, nakoľko aj sama maloletá by si želala častejší kontakt s otcom.

Keďže počiatok zvýšenia vyživovacej povinnosti otca súd prvého stupňa ustálil dňom 01.01.2011 (podľa návrhu matky) a otec v období od 01.01.2011 do 17.12.2012 na výživu maloletej prispieval nedostatočne, vznikol mu dlh vo výške X.XXX euro, ktorý mu v zmysle § 160 ods. 1 O.s.p. uložil zaplatiť do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Povolenie splátok súd prvého stupňa nepovažoval za vhodné, keďže majetkové pomery otca mal za dostatočné na úhradu celého dlhu. Do ročného výživného otcovi započítal zaplatené výživné za označené obdobie vo výške XXX euro (24 mesiacov po XX euro).

O trovách konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p..

Proti rozsudku vo výrokoch, v ktorých súd prvého stupňa zvýšil s účinnosťou od 01.11.2011 vyživovaciu povinnosť otca a proti výroku o zročnom výživnom za obdobie od 01.11.2011 do 17.12.2012 v celkovej sume X.XXX euro podal v zákonnej lehote odvolanie otec maloletej navrhujúc, aby odvolací súd zmenil rozhodnutie v napadnutej časti tak, že zvýši jeho vyživovaciu povinnosť na maloletú od 1.júla 2013 na sumu XXX euro, od 1. januára 2015 na sumu XXX euro a od 1. januára 2017 na sumu XXX euro mesačne a matke uložil povinnosť mu každý mesiac odovzdávať výkazy o vynaložených prostriedkoch na maloletú. Náklady na maloletú vyčíslené matkou na sumu XX6 euro mesačne neboli podľa názoru otca riadne preukázané a matka do nich neoprávnene premietla i náklady na hypotéku a mimopovinné výdavky. Psychické problémy dcéry súvisia s tým, že matka dieťa v druhom roku života vytrhla z normálnej rodiny. Súd prvého stupňa nesprávne posúdil jeho majetkové pomery a núti ho dostať sa do exekúcie, keďže nedisponuje hotovosťou na pokrytie zvýšeného výživného. Pokiaľ ide o vyhodnotenie jeho podnikania, súd prvého stupňa si nevie predstaviť, aké je zložité a ťažké podnikat' v dnešnej dobe bez majetku. Vyjadrenia súdu uvedené v rozhodnutí majú znaky osočovania a znevažovania jeho osoby, keďže príjmy, výdavky a jeho čistý zisk obsahujú každoročne podávané daňové priznania. V rokoch 2006 - 2012 bol pre neho ziskový jedine rok 2008. Jeho príjem nie je dostatočný k tomu, aby dokázal uhrádzať určené výživné. V období roku 2012, kedy bol práceneschopný a mal zdravotné problémy, mu dcére ani raz nezavolať a nezaujímal sa o jeho zdravotný stav. Matka maloletej mu bránila v styku s dcérou výhovorkami, že má program. Jej „dopytovanie“ sa na styk s dcérou v čase, kedy bol práceneschopný bolo účelové, aby ich mohla zakladať ako dôkaz o komunikácii na súdne pojednávanie. Jeho odvolací návrh považuje za kompromisné riešenie i s prihliadnutím na to, že matka maloletej má príjem XXX euro a vo vlastníctve dvojizbový byt o výmere 56 m².

Matka maloletej navrhla rozhodnutie súdu prvého stupňa ako správne potvrdiť poukazujúc na to, že otec by mal venovať čas a svoju energiu aj potrebám maloletej dcéry. Výdavky v sume XXX euro mesačne na maloletú riadne v konaní vykladovala a nezahrnula do nich náklady na hypotéku a ani výdavky spojené s bývaním. Otec je vlastníkom bytu, pozemku a nebytového priestoru. Na dvojizbový byt, v ktorom spolu s dcérou bývajú si aj ona musela zobrať hypotéku a aj ona ju musí splácať. Otcom deklarované pôžičky od svojho brata predstavujú podľa jej názoru akúsi priebežnú výplatu od svojho brata za klientov, ktorých zohnal a ktorých (podľa jeho vyjadrenia) dáva do podnikania práve svojho brata. V styku dcéry s otcom nebráni, títo spoločne trávili prelom roku 2012 - 2013.

Kolízny opatrovník maloletej navrhol rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne a právne správne potvrdiť.

Odvolací súd preskúmal vec, v ktorej nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie otca proti výrokom rozsudku, v ktorých s účinnosťou od 01.11.2011 zvýšil vyživovaciu povinnosť otca na sumu XXX euro mesačne a zročné výživné za obdobie od 01.01.2011 do 17.12.2012 vo výške X.XXX euro otcovi uložil zaplatiť do 3 dní od právoplatnosti rozsudku k rukám matky maloletej nie je dôvodné.

Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

Podľa § 62 ods. 1,2,3,4,5 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepinoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Vo vzťahu k námietkám otca uvedených v odvolaní obsahovo posúdených ako námietky o nesprávnych skutkových záveroch prvostupňového súdu (§ 205 ods.2 písm. d/ O.s.p.) na základe ktorých dospel k úvahe o potrebe zvýšenia vyživovacej povinnosti otca (s účinnosťou od 01.01.2011 na sumu XXX euro mesačne) odvolací súd uvádza, že vnútorné presvedčenie súdu (ako výsledok hodnotenia dôkazov) by sa malo vytvárať na základe starostlivého uváženia a zhodnotenia jednotlivých dôkazov jednotlivo aj v ich komplexnosti tak, aby vychádzalo z pravidiel formálnej logiky. Kontrola výsledku hodnotenia dôkazov, ku ktorým dospel súd, sa uskutočňuje najmä prostredníctvom inštitútu odôvodnenia rozsudku upraveného v § 157 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého má súd uviesť, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetliť, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. V posudzovanom prípade súd prvého stupňa v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie o návrhu matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti otca dokazovaním riadne zistil skutkový stav veci, aplikoval naň správny predpis a svoje rozhodnutie aj dostatočne odôvodnil. Okolnosti namietané otcom v odvolaní o nesprávnych skutkových záveroch súdu prvého stupňa vo vzťahu k posúdeniu jeho majetkových pomerov, schopností a možností uhrádzať určené výživné nemajú za následok úvahu odvolacieho súdu, ktorá by nebola zhodná s v napadnutom rozhodnutí prezentovanou úvahou súdu prvého stupňa týkajúcou sa jednak určenia zmeny pomerov odôvodňujúcej zvýšenie vyživovacej povinnosti otca (01.01.2011), ako i jej výšky (200 euro mesačne).

Pre doplnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa, ktorým bola otcovi s účinnosťou od 01.01.2011 zvýšená vyživovacia povinnosť k maloletej na sumu 200 euro mesačne, s ktorého právnymi závermi sa vo vzťahu k ustáleniu zmeny pomerov a i výšky vyživovacej povinnosti otca k maloletej odvolací súd plne stotožňuje, odvolací súd poznamenáva, že výživným sa rozumejú náklady na uspokojovanie všetkých životných potrieb toho, komu je poskytované v súvislosti s jeho všestranným rozvojom, tak po stránke fyzickej ako aj po stránke duševnej. Rozsah nákladov na úhradu životných potrieb osoby odkázanej na výživné je rôzna, a to vzhľadom na vek, zdravotný stav ale aj vzhľadom na nadanie (schopnosti) tejto osoby, spôsob prípravy na jej budúce povolanie a pod.. V zmysle vyššie uvedených zákonných ustanovení, základom pre hodnotenie schopností a možností rodičov plniť si svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletému dieťaťu, je zistenie ich skutočných príjmov ale aj podkladov odôvodňujúcich záver, že tento dosahovaný príjem zodpovedá ich telesným a duševným schopnostiam, skúsenostiam v plnení pracovných povinností, ako aj miestnym, lokálnym možnostiam ich uplatnenia a závisí aj od zisťovania ich celkových majetkových pomerov v širšom slova zmysle. Pri rozhodovaní o určení rozsahu vyživovacej povinnosti má súd vychádzať jednak zo všeobecných hľadísk, t.j. zo skúmania odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa rozsah ktorých je rôzny vzhľadom na vek, zdravotný stav, spôsob prípravy na budúce povolanie, nadanie, záujmy maloletého dieťaťa a vychádza zároveň aj z reálnych možností a schopností rodičov maloletého dieťaťa plniť si svoju

vyživovaciu povinnosť. Medzi týmito dvoma kritériami, t.j. medzi odôvodnenými potrebami maloletého dieťaťa a reálnymi schopnosťami a možnosťami rodičov platí zásada priamej úmernosti, ktorá je plne v súlade s normatívnou zásadou, že dieťa má právo žiť na takej úrovni, na akej žijú jeho rodičia.

Dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery (§ 78 ods.1 Zákona o rodine). Za zmenu pomerov v zmysle citovaného zákonného ustanovenia pritom treba považovať podstatnú zmenu pomerov, či už na strane detí alebo rodičov. Úlohou súdov pri rozhodovaní o zmene výživného je preto zistiť, či a v akom smere došlo k zmene pomerov od posledného rozhodnutia o výživnom a v prípade kladného zistenia túto zmenu premietnuť do výšky výživného.

V prejednávanej veci súd prvého stupňa postupoval vecne správne, keď zisťoval všetky skutočnosti podstatné pre rozhodnutie o návrhu matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti otca pre určenie výšky výživného z hľadiska súčasných odôvodnených potrieb maloletej, ako aj z hľadiska schopností a možností jej rodičov, na výživu ktorých je plne odkázané, a tieto potom v záujme zistenia podstatnej zmeny pomerov (§ 78 ods.1 Zák. o rodine) porovnal so skutočnosťami rozhodnými pre určenie výživného v čase poslednej úpravy výživného na dieťa, t.j. v čase rozhodovania Okresného súdu Bratislava II, ktorý rozsudkom zo dňa 02.11.2006, č.k. 13C 284/2005-38 súd zveril maloletú do osobnej starostlivosti matky a otca zaviazal prispievať na jej výživu sumou XXXX Sk mesačne (maloletá mala v čase rozhodovania súdu vek 3,5 roka).

Je treba prisvedčiť záveru súdu prvého stupňa v tom, že v priebehu konania na základe vykonaného dokazovania bol preukázaný zákonný predpoklad na zvýšenie vyživovacej povinnosti otca i napriek tomu, že otec v priebehu konania deklaroval jeho nízky príjem jednak z podnikateľskej činnosti a i z pracovného pomeru k spoločnosti L. R..K..S. (ktorej je spoločníkom a konateľom). Je treba sa zhodnúť s úvahou súdu prvého stupňa v tom, že majetkové pomery otca, ktorý sa v období od posledného rozhodnutia súdu stal vlastníkom viacerých nehnuteľností (napr. 3 izb. bytu v Pezinku nadobudnutého v roku 2009, pozemkov zapísaných na LV č. XXXX F..Ú.. R. nadobudnutých v r. 2009, pozemku zapísaného na LV č. XXXX F..Ú.. R. nadobudnutého vr. 2007, nebytového priestoru zapísaného na LV č. XXXX F..Ú.. R. nadobudnutého v r. 2007, pozemkov zapísaných na LV č. XXXX F..Ú.. J. nadobudnutých v r. 2009, stavebného pozemku o rozlohe XXX m² v M. D., vlastníctvo osobných motorových vozidiel) otcovi umožňujú uhrádzať nielen určené výživné, ale i jednorazovo zročné výživné za obdobie od 01.01.2011 do 17.12.2012. Bez právnej relevancie sú v tomto smere námietky otca o jeho existujúcich záväzkoch (splátok úveru a pôžičiek), keďže na tieto nie je možné prihliadať. I podľa názoru odvolacieho súdu v konaní zistené majetkové pomery na strane otca nezodpovedajú príjmom, ktoré otec maloletej v konaní deklaroval.

Odvolací súd poukazuje i na to, že je síce právom rodiča rozhodovať o forme a spôsobe svojho uplatnenia sa na trhu práce, je však zároveň jeho povinnosťou v tomto smere postupovať tak, aby výsledkom jeho rozhodovania bolo uspokojovanie základných a odôvodnených potrieb dieťaťa odkázaného na neho výživou. Postoj otca, ktorý dlhodobo prenáša ťarchu osobnej i finančnej starostlivosti o dcéru na matku i napriek tomu, že sa jedná o vysokoškolsky vzdelaného rodiča (keď doposiaľ určená suma výživného XX euro mesačne úplne prirodzene nemôže postačovať na všetky základné potreby dieťaťa vrátane nákladov vynaložených i na zabezpečenie jeho bývania) sa potom javí nezodpovedným, idúcim v konečnom dôsledku najmä proti záujmom maloletej dcéry.

Na základe uvedeného odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa v napadnutej časti podľa ust. § 219 ods.1,2 O.s.p. ako vecne správne potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 O.s.p., v spojení s § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p..

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.